

Procuratura ca destin comun – un interviu cu Maia și Vitalie Bordea, soți și procurori cu peste două decenii de experiență

În spatele titlaturii de „procuror” se află oameni, iar uneori – chiar familii întregi dedicate vocației. Maia și Vitalie Bordea, procurori în cadrul Procuraturii Generale, împărtășesc nu doar aceeași meserie, ci și un drum comun de viață, construit pe integritate, echilibru și sprijin reciproc.

Doamnă și domnule Bordea, de câți ani activați în cadrul Procuraturii și ce v-a motivat, pe fiecare în parte, să alegeți profesia de procuror?

Vitalie Bordea: Astăzi fac 26 de ani și 5 luni de când activez în sistemul Procuraturii. Dorința de a deveni procuror a apărut încă în facultate, dar mai mult cred că a contribuit familia, căci doream să urmez calea părinților, care tot au îndrăgit juridica. Cumva dragostea asta vine din generație în generație, căci și fiul nostru a ales facultatea de drept.

Maia Bordea: Eu activez de aproape 23 de ani în procuratură și... nuștiu, cred că alegerea de a fi procuror a fost dictată de dorința de a face dreptate... de acest impuls al dreptății. Dacă e să mă întorc în copilărie, eram cred că în clasa a X-a când am privit un film, în care eroul principal, deși a aplicat legitima apărare, a fost condamnat. Atunci nu aveam internet, nu erau opțiunile acestea de a întreba ChatGPT despre multe lucruri, și atunci căutam în literatură dacă e corect să se întâmple așa ca o persoană, deși, se apără – să fie condamnată. Și iată, din curiozitatea asta de a vedea, de a afla, a apărut și dorința de a studia la drept și de a deveni procuror.

„alegerea de a fi procuror a fost dictată de dorința de a face dreptate... de acest impuls al dreptății”

Care sunt atribuțiile Dvs în secțiile în care activați la moment?

Vitalie Bordea: Activez în Serviciul protecția datelor cu caracter personal al Procuraturii Generale și, respectiv, în asta și constau atribuțiile principale, de a aplica corect legislația care prevede protecția datelor cu caracter personal. Mai exact, competențele mele constau în verificarea corectitudinii aplicării de către procurori a actelor normative la accesarea fișelor personale, informațiilor de la organul cadastral, adică orice informații care conțin date cu caracter personal. Verific dacă informațiile care se atașează la dosarele penale au fost accesate justificat sau nejustificat și așa mai departe. În caz de depistare a unor abateri de la normele legale, se întreprind acțiunile legale ce se impun.

Maia Bordea: Ultimii 3 ani activez în Secția combatere tortură a Procuraturii Generale. E un domeniu în care încercăm să uniformizăm practica națională, reieșind din reglementările normative interne, dar și din practica internațională, în combaterea fenomenului de rele tratamente: tratamentul inuman, degradant, dar și torturii.

Monitorizăm activitatea procurorilor pe acest segment, or infracțiunea prevăzută de art.166¹ din Codul penal este exclusiv de competența Procuraturii. Deci, procurorii Secției în care activez, verifică deciziile adoptate, dar și îndrumă, acordă ajutor metodic procurorilor, atunci când au în gestiune cauze mai complicate.

Vă amintiți cum a fost începutul în Procuratură pentru fiecare dintre voi? Ce v-a marcat cel mai mult în primii ani?

Vitalie Bordea: Eu mi-am început activitatea în Procuratura militară Chișinău, ulterior în Secția militară a Procuraturii Generale, mai târziu ocupând funcția de procuror în Secția control al executării pedepselor, Secția justiție juvenilă, am fost și procuror pentru misiuni speciale, acum, după cum am menționat, activez în Serviciul protecția datelor cu caracter personal al PG. Cam asta - pe scurt despre activitatea mea. Ce m-a marcat în primii ani e cu siguranță volumul de lucru. Eu, venind de la o muncă dintr-un minister, nu știam ce înseamnă Procuratura. Am fost încărcat cu procese penale. Chiar în a doua zi de muncă am mers la un control într-o unitate militară. Nu aveai când sta degeaba. Lucrai și sâmbăta și duminica, uneori. Sâmbătă, de fapt, era o normalitate să ieși la muncă, iar dacă veneai la 08:30, intrai în conflict cu șeful – la 08:00 trebuia să fii pe loc. În glumă vorbind mi-am pus întrebarea: „unde am nimerit?”

„Ce m-a marcat în primii ani e cu siguranță volumul de lucru... Lucrai și sâmbăta și duminica uneori. Sâmbătă, de fapt, era o normalitate să ieși la muncă, iar dacă veneai la 08:30, intrai în conflict cu șeful – la 08:00 trebuia să fii pe loc. În glumă vorbind mi-am pus întrebarea: „unde am nimerit?”

Maia Bordea: În 2002 am fost numită, de asemenea în funcția de procuror în Procuratura militară Chișinău și nu a fost deloc simplu la început, or era o rezistență absolută a conducerii Procuraturii militare de atunci, care nu se acceptau femei.

Vitalie Bordea: Trebuie să menționezi că ai fost prima femeie procuror militar în Moldova.

Maia Bordea: Da... Și eu am fost primită cumva... nu pot să zic că ostil, dar cu o tare mare reticență de către conducerea Procuraturii militare și a Secției militare, care considerau că nu are loc o femeie în astfel de funcție în astfel de domeniu, căci militarii 99,9 % sunt bărbați și ei credeau că o femeie nu o să facă față provocărilor. Adevărul e la fel cum a spus și soțul meu, un volum enorm de muncă, erau foarte multe dosare suspendate și regula era că aceste dosare veneau pe masa celui nou-venit în funcție sau celui mai tânăr procuror, dar eu cred că m-am descurcat bine și în foarte scurt timp le-am dovedit că nu au avut dreptate, dar nu a fost simplu, trebuie să recunosc, pentru că într-adevăr lucrul era foarte specific. Eu veneam dintr-o lume în care nu am avut deloc tangență cu sistemul militar, nu cunoșteam nici măcar gradele militare și a trebuit să învăț din mers foarte multe lucruri, or nu era o perioadă în care să fii menajat cumva. Cum a spus și domnul Bordea, eu din prima zi de muncă am fost supusă acestui test, am fost

„Și eu am fost primită cumva... nu pot să zic că ostil, dar cu o tare mare reticență de către conducerea Procuraturii militare și a Secției militare, care considerau că nu are loc o femeie în astfel de funcție ... dar eu cred că m-am descurcat bine și în foarte scurt timp le-am dovedit că nu au avut dreptate”

trimisă să fac un control într-o unitate militară și am venit de acolo cu un dosar penal intentat în privința unor angajați. Era un sistem în care erai pus în fața provocărilor din prima zi. Trebuia pur și simplu să te descurci sau să pleci. După 4 ani am fost avansată în Secția militară a

Procuraturii Generale. Cred că acesta a fost rezultatul muncii mele.

V-ați cunoscut deja în cadrul sistemului sau înainte? Povestiți puțin despre acel moment.

Vitalie Bordea: Ne-am cunoscut în Procuratura militară Chișinău. Eu deja activam și la un moment dat... a venit tânăra procuror... Maia.

Maia Bordea: Am fugit mult de o relație cu un coleg de serviciu. Un bărbat în ținută militară arată foarte bine, dar Vitalie arăta irezistibil.

Deci, a fost dragoste de la prima vedere?

Vitalie Bordea: Da.

Maia Bordea: Da. Deși am fugit noi de o relație, după cum am zis, dar așa a fost să fie, probabil.

Când ați prins la curaj să o cereți de nevastă pe soția Dvs?

Vitalie Bordea: După 2 ani, cam așa. Mult. În 2004, pe când în 2002 ne-am cunoscut.

Maia Bordea: 2 ani în care colegii noștri nu au știut nimic și eu am apreciat că Vitalie a fost foarte discret. Cumva am ținut în taină relația noastră.

Ați menționat că aveți un fiu? Mai aveți copii?

Vitalie Bordea: Avem doi copii: un fiu de 19 ani și o fiică de 14 ani.

Ce înseamnă pentru voi să lucrați în același domeniu și, mai ales, în aceeași instituție?

Maia Bordea: Ceva absolut normal, deja după atâția ani.

Vitalie Bordea: Noi ne-am obișnuit. Împreună venim la lucru, împreună plecăm, împreună mergem la prânz.

Maia Bordea: Dacă de la început noi discutăm anumite spețe acasă, acum ne străduim să ne detașăm.

Vitalie Bordea: De acord, eu nu cunosc ce are Maia în procedură și, respectiv, ea nu este la curent despre ce materiale gestionez eu. Asta este o regulă pentru noi. Așa e mai liniștit și mai ușor. Căci nu de alta, dar când dezbatem spețe, se începe cearta pe fundal teoretic, căci eu am o poziție și ea poate să aibă altă poziție pe un anumit aspect juridic. Noi nu amestecăm una cu alta. Chiar și colegii de lucru ne întreabă: „Cum voi puteți să fiți mereu împreună? Nu vă saturați?”. Nouă însă ne e confortabil așa cum este.

Maia Bordea: Noi în timpul zilei nu reușim să comunicăm.

Vitalie Bordea: Da, comunicăm dimineața, poate uneori la prânz, căci nu mereu reușim să luăm prânzul împreună și, deja seara, după serviciu. Chiar și după serviciu fiecare e cu activitățile și pasiunile lui, cineva face engleza, cineva - sport și așa mai departe.

Ambii ați activat în diverse subdiviziuni ale Procuraturii. Cum diferă responsabilitățile în cadrul acestor subdiviziuni? În care v-a fost mai interesant să activați și în care v-ați ciocnit cu mai multe dificultăți?

Vitalie Bordea: Toate sunt domenii interesante, dar destul de diferite. La fel, și provocări sunt în toate. Cel mai mult timp am activat în domeniul controlului executării pedepselor, iar acolo provocări erau în fiecare zi. Acest domeniu nu mai există în atribuțiile Procuraturii, conform legii. Era extrem de mult de lucru. Eram 4 oameni în toată țara responsabili de mai multe segmente: instituțiile penitenciare, birourile de probațiune, spitale de psihiatrie, deci, absolut tot ce ține de executarea pedepselor. De lucru era non-stop. Se întâmpla că ieșeam la fața locului la chemări și puteau fi și două cadavre pe zi. La fel, eram responsabili de transferul condamnaților pentru executarea pedepselor de peste hotare și mai eram implicați și în alte diverse activități.

Maia Bordea: Toate domeniile în care am activat au fost interesante, în fiecare domeniu am încercat să mă implic la maxim. Or, atunci când tu examinezi diferite categorii de infracțiuni, vezi toate neajunsurile, toate detaliile, provocările. Pentru mine, de suflet rămâne totuși investigarea infracțiunilor contra mediului, protecția mediului înconjurător. Deși nu mai activez în acest domeniu, dar cred că cea mai mare implicare a fost aici, deoarece până a activa în Secția investigare fraude contra mediului, eu credeam că trăim într-o țară în care ecologia este bună, dar am înțeles că nu este chiar așa, și îmi pare foarte rău că acestui domeniu al vieții noastre i se acordă foarte puțină atenție...

„Deși nu mai activez în acest domeniu, dar cred că cea mai mare implicare a fost aici, deoarece până a activa în Secția investigare fraude contra mediului, eu credeam că trăim într-o țară în care ecologia este bună, dar am înțeles că nu este chiar așa, și îmi pare foarte rău că acestui domeniu al vieții noastre i se acordă foarte puțină atenție...”

Ambii activați de peste 20 de ani în sistemul Procuraturii. Ce schimbări/ îmbunătățiri ale sistemului ați observat în acești ani?

Maia Bordea: Categorie există îmbunătățiri. Cel puțin la capitolul femei în Procuratură noi nu mai avem probleme. Avem foarte multe colege – femei, care se descurcă perfect, inclusiv la funcții de conducere. O divizare, sau hai să îi spunem - o discriminare pe motive de gen, în Procuratură nu mai există. Omul este apreciat după profesionalism, după abilitățile morale, psihologice pe care la are.

Vitalie Bordea: Eu aş vrea să menţionez alt aspect. Anterior, noi când schimbam birourile sau ne mutam din clădire în clădire, moşteneam nişte mobilă uzată, sau chiar deteriorată. Acum situaţia s-a îmbunătăţit. La fel, nu mai vorbesc de tehnică, căci primul calculator, noi l-am procurat împreună cu soţia din banii proprii, doar ca să putem lucra. Pe scurt – condiţiile de muncă s-au îmbunătăţit, atitudinea conducerii Procuraturii faţă de aspectul logistic trebuie apreciată. Evident că cuantumul salariului e foarte mic în raport cu scumpirile care se produc, dar oricum e mai bine decât cum a fost şi sperăm că mergem spre mai bine.

Dar totuşi ce consideraţi că ar putea fi îmbunătăţit în sistem. Ce schimbări/reforme v-aţi dori?

„Procurorii trebuie să lucreze asupra imaginii publice pe care o are instituţia, or din toate ecranele auzim doar critici... Bineînţeles că asta rezultă şi din munca noastră, ceea ce prestăm noi, dar, oricum, faptul că se generalizează cumva şi suntem puşi toţi într-un ceaun şi amestecaţi nu tocmai cu condimente frumoase - nu este corect.”

Maia Bordea: Procurorii trebuie să lucreze asupra imaginii publice pe care o are instituţia, or din toate ecranele auzim doar critici. Mi-aş dori să se acorde mai multă încredere în instituţie. Bineînţeles că asta rezultă şi din munca noastră - ceea ce prestăm noi, dar oricum faptul că se generalizează cumva şi suntem puşi toţi într-un ceaun şi amestecaţi nu tocmai cu condimente frumoase - nu este corect. Consider că Procuratura trebuie să îşi recapete încrederea şi autoritatea pe care o avea pe timpuri. E ceea ce s-a pierdut cu anii. Dacă vorbim acum că egalitatea de şanse se respectă, condiţiile de muncă s-au îmbunătăţit, imaginea totuşi a avut de suferit, s-a diminuat. Aici avem mai mult de lucru. Trebuie reflectate şi lucrurile care se fac bine, nu doar ceea ce nu se reuşeşte.

Vitalie Bordea: Chiar şi vorbind de onoarea şi demnitatea procurorului... acum procurorul preferă să nu riposteze la blamări, discriminări. Chiar dacă ştie că este criticat pe nedrept. Noi nu stăm pe poziţii, cum stăteam înainte.

Ce valori consideraţi că vă definesc ca familie şi care se reflectă şi în modul în care vă exercitaţi profesia?

Maia Bordea: Corectitudinea. Eu cred că e foarte important şi în viaţa de familie să fii corect cu partenerul tău, şi în activitatea de serviciu.

Vitalie Bordea: Să faci cu drag ceea ce faci, atât la muncă, cât şi când vii acasă, în sânul familiei.

Ce aţi învăţat unul de la celălalt în aceşti ani, ca oameni şi ca procurori?

Maia Bordea: „Nu ceda”. Cred că asta e lozinca domnului Bordea pe care am preluat-o şi eu.

Vitalie Bordea: Ceea ce am învăţat de la soţie este să faci totul cu suflet... şi la serviciu şi acasă - în armonie.

Ce sfat aţi oferi tinerilor procurori care îşi doresc o carieră solidă, dar şi o familie unită în acelaşi timp?

Maia Bordea: Este posibil. Cariera de procuror nu trebuie să existe în detrimentul familiei, dar evident că implică mult timp. Cred că trebuie să alegi şi persoana potrivită, care să înţeleagă că tu eşti implicat la serviciu nu neapărat de la 8 până la 17, dar şi peste program uneori, dacă e nevoie.

Vitalie Bordea: Subscriu. Dacă există corectitudine, respect și înțelegere - totul poate fi realizat.

15 mai 2025